

కష్టపడుతూ 'అనురాధ'

అది సంధ్యాసమయం. చల్లని నిల్లగాలి మెల్లగా వీస్తోంది. అ ప్రస్తున్న సూర్యునిదూపం అగ్నిగోళంలా గోచరిస్తోంది. పముద్రం ఒకోడు మని పోషిస్తోంది. ప్రకృతి చాలా ఆహోహకరంగా రమణీయంగావుంది. ఉప్పెత్తిగా, హోయన నిరిగి వడే తెరటాలు ముందుకూ, వెనక్కూ ఉయ్యాల లాగుతున్నాయి. నముద్రంమీదనుంచి పయనించే చల్లనిగాలి ప్రతివారి మనస్సులనూ చల్ల పరస్తోంది చిన్నపిల్లలు తెరటాలతో ఆడుకుంటున్నారు. తెరటాలు చచ్చితమసూదాలను తడుపుతుంటే, తీరంలో ఉన్న నిల్లంలనూ, మితిమీరిన ఆనందంతో కన్నులుకదలస్తూ కేరింతలు కొడుతున్నారు. తెరటం

వెనక్కుపోగానే తడి ఇసుకను తమ బుల్లిబుల్లి చేతుల్తో ఇరికించుకుని గవ్వలకోసం, అల్చిచ్చల కోసం వెతుకుతున్నారు. ఆనంతోవంటో ఉపారుగా కేకలు పెడుతున్నారు. మరికొంతమంది నిల్లలు తీరంపించి తడిఇసుకను తెచ్చి ఒకతప్పగా ప్రోగు చేసుకుంటున్నారు, ఆ ఇసుకతో గుజ్జనగూళ్ళు కట్టుకుని పెద్దకవరాన్ని నిర్మించిన లజ్జెదికారల్లే మునిసి బోతున్నారు. మెరిపబీది అందమైన అమ్మాయిలతో హుషారైన యువకులతో, సామాన్య గృహిణులతో. అల్లరిచేస్తూ గంతులువేసే నిల్లలతో. రంగులు మార్చే రాజకీయవాగులతో. ఇల్లా ఎన్నోరకాల వ్యక్తులతో ఎంతో అందంగా కనబడుతోంది.

క్రోధకా పెళ్ళయిన జంటలతో ఆ బీది అందం మరింత ఇసుమడించింది. నమిష్టికుటుంబంౌవి దంపతులు కాబోలు ఆ సాగరం ఎదురుకూర్చువి. తమ సంసార సాగరం కష్టసుఖాలను వీరియరగా తర్పించుకుంటున్నారు. తమ కష్టసుఖాలు నమ స్వలు విల్లలయెదురుగాకానీ, కుటుంబసభ్యుల యెదు రుగా కానీ తర్పించటం ఇష్టంలేక ఇల్లా వీదికివచ్చి ఆ ప్రకాంతమైన వాతావరణంలో ఒకరిభావాల మరొకరు తదవడావిడి, ఒకరిమనస్సులు మరొకరు తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అమ్మకానికి ఎన్నో రకాల ఆటబొమ్మలు, ప్లాస్టిక్ సామానులు, రకరకాల సామగ్రిని ఎదురుగా పెట్టుకొని ఒక ప్రక్కగా కూర్చున్నారు. వ్యాపారస్తులు పిళ్ళల్లోకి ఎదుగుతున్నప్పుడు విల్లల్ని పెద్దలు మందరించి వెనక్కు లాగుతున్నారు. కవులూ, చిత్రకారులూ తమభావాలకూ ఊహలకూ అందంగా రూపకల్పన చేస్తున్నారు. అందిమైన అమ్మాయిలు సీతాకోక చిలుకల్లాగా అలంకరించుకుని దిరునవ్వులు చిందిస్తున్నారు. కాలక్షేపంకోసం అక్కడికి చేరేవారు కొంతమంది. చల్లనిగాలికోసం చేరేవారు మరి కొందరు, పగలంతా క్రమించిన గృహిణీలకు ఆసీ సుల్లో అలసిపోయిన ఇద్దోగస్తులకు చదువులతో మెదడువేడెక్కిన విద్యార్థులకు, ఆకాంతితో అలమటించే నిరుద్యోగులకు. చల్లనిగాలి హాయినిస్తుంది. వీదలకూ, అన్నివర్గాలవారికి అందుబాటులో వుండే కాలక్షేపమే వీది ఆచల్లనిగాలి. ఆ ప్రకాంత వాతావరణం ప్రాణానికి హాయిగావుంటుంది.

జననమృత్యుం లేనిచోట, ఒకప్రక్కగా కూర్చుని కబుర్లుకుంటున్నారు. కాంతీసురేష్

"కాంతీ! ఈరోజు నాకెంత ఆనందంగా ఉందో తెలుసా?" సంవత్సరం క్రిందట మనిద్దరం ఎవరి తెవరమో... సంవత్సరంముందు, ఇదేరోజు మనిద్దరి జీవితాలు ముడిపడ్డాయి. కష్టసుఖాల్లా లాగం ఎండుకుంటూ పాలూ పిళ్ళలాగా కలసిపోయాము. జీవితాంతం మనిద్దరం ఇల్లాగే ఒకర్నొకరు అర్థం చెసుకుంటూ, మన్నిస్తూ, తోడూపీడగా కలిసి బ్రత కాలిఎమంటావు? మృదువుగా అడిగాడు సురేష్.

"ఈరోజు మన పెళ్ళిరోజు కదండీ! జీవితంలో చాలా విలువైనరోజు ఇది మీలాంటి ఉన్నత భావాలూ, సంస్కారం కలిగిన ఉత్తముడిని భర్తగా పొందగలిగిన అదృష్టముంతా నాదే భార్యమనస్సును అర్థం చేసుకుని, గౌరవించే నవ్యాదయం ఎంత మంది తల్లర్లే వుంటుంది? మీ చల్లని వీదన నాబ్రతుకు నందనవనంలా సుగంధాలు వెదజల్లుతూ గడిచిపోతుందనే నమ్మకం నాకువుంది, మనం ఈ సంవత్సరంనుంచీ కనిపించు ఒక్కరిన్నీ కలసామైనా లేకుండా ఎంతో ప్రకాంతంగా కాలం గడిపామంటే దానికి మీ మందిరనం, మీ నవ్యాదయమే కారణం ఇందుకీ నాదేముంది చెప్పండి. ఇదంతా మీ చలువే!" మెరుస్తూన్న కళ్ళతో గర్వంగా పలికింది కాంతి.

"కాంతీ! అల్లాఅనకు. భార్యభర్త లిద్దరూ సుఖంగా బ్రతుకు గడవగలగడం, ఏపీకూ చింత లేకుండా నవ్వుతూ బ్రతకడం ఒక్కరిమీదే ఆధార పడి వుండదు. అది భాగస్వాము లిద్దరిమీదా ఆధార

వడి వుంటుంది. అన్నాడు అలోచిస్తూ.

'అల్లా అనకండి. ప్రతి స్త్రీ' జీవితంలోకోరేది భర్త ఆదరణ, అనురాగం. ఆ రెండూ లోపించిన నాడు ఆమె మనుగడకే అర్థంలేదు భర్త అధికారం అహంకారంతో భార్యను లొంగదీసు కోవనానికి ప్రయత్నిస్తు. వారి దాంపత్యం నరకంగా మారుతుంది భర్త లోపనడం, అధికారం ప్రదర్శించడం, లోకువ చేయడం, అనుమానించటం, అవమానించడం - వీటివల్లే ఆలుమగల మధ్య మమత వన్న గిల్లి, అపార్ధావకూ, అశాంతికి, కారణంవుతాయి. కానీ నా అదృష్టం వల్లే ఈ గుణాల ఏడకూడా మీ మీద పడలేదు. మీ లాంటి ఉన్నతదీని భర్తగా పొందగలిగాను. నా బాగోగులు నా మందివెడలు. కష్టసుఖాలు నాకంటే మీరే ఎక్కువ క్రద్ద చూపుతున్నారు. ఈ బాగ్యం పొందగలగడం నా పూర్వ జన్మ సుకృతం."

శాంతిమాటలను సమాధాన మివ్వలేదు సురేష్. ఆమె జీవిత ఇసుకలో గీతలుగీస్తూ నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నాడు. కన్నచీకటి పడుతోంది. సూర్యుడు తప్పుకున్నాడు. జాబిలి ఉదయించింది చీకటి పడుతోంది శాంతి ఇంక ఇంటికి పోదామా? ఇసుక దులుపుకుంటూ లేచి నిలబడాడు సురేష్ శాంతికూడా లేచి చెప్పులు తొడుక్కుంది. అంతవరకూ, దూరంనుంచీ వీరిద్దరినీ గమనిస్తున్న ఒక యువకుడు పెద్ద పెద్ద అంగులతో వారి దగ్గరకు వచ్చాడు. "హల్లో; శాంతి! బాగున్నావా? నేను జ్ఞాపకం ఉన్నానా" వెకిలిగా నవ్వుతూ ప్రశ్నించాడు.

ఎదుటి వ్యక్తిని చూడగానే షాక్ తగిలినట్లు రెండడుగులు వెనక్కు వేసింది ఒక్కసారి విగుముని పోయింది. ఆమె కన్నుల్లో భీతి కంకారు కొట్ట వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి... "ఆర బాగానె వున్నాను అంది ఘనపదనంతో. హృదయంలో చెలరేగే కల్లోలం వల్ల స్వరం కొంచెం పణికింది భర్తవైపు చూస్తూ పలికింది. "ఎమండీ! ఇరస మావూరిదాడే... సారథి అని.. " ఆ సైవ మాటలు దొరకలేదు

"శాంతికి చాలా ముఖ్యమైన వ్యేపాతుడిని లెండి పెద్దగా నవ్వాడు సారథి "అల్లాగా! చాలా సంతోషం సారథిగారు శాంతికి న్యేహతుడైన మీరు నాకు కావల్సిన వారేగా" చేతులు కలుపుతూ సుష్పితంగా అన్నాడు సురేష్.

మూర్, ఘా మిష్టరీ! అందుకేగా శాంతిని మిమ్ముల్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చాను." అన్నాడు సారథి అదోరకంగా చూస్తూ.

"మీ సహృదయానికి నా జోహార్లు, సారథిగారు ఇదిగో యీ కార్డులో చూ అడ్రసువుంది. మీకు వీలయితే తప్పకుండా చూ ఇంటికి రండి న్యేహతులారి ఇంట్లో అతిథ్యం పొందకుండా వెళ్ళ కూడదు సుమా. చూడండి చాలా చీకటి ఎండింది మీ మీక ఇంటికి వెళ్ళాలి మారీక నెంపు ఇప్పిస్తూ మర్యాదగా అన్నాడు సురేష్

అదేమిటండీ అంతగా చెప్పాలానా? మీ కోసం కాకపోయినా శాంతికోసమైనా రాకతప్పదుగా

మంచి రోజు

(49 వ పేజీ తరువాయి)

నిరజాక్షి జ్వరం వూర్తిగా తగ్గి పోయింది.

మధ్యాహ్నంపన్నెండు గంటలు దాటింది. ఎండ మిక్కుటంగా వుంది. దారిలో దూరంగా సుబ్బారావు బండి కనిపించింది. వెంకట్రావు బండి సుబ్బారావు బండిని సమీపించింది సుబ్బారావుపెళ్లం గట్టిగా ఏడుస్తోంది. సుబ్బారావు కన్నీళ్ళు కాదుస్తున్నాడు.

వెంకటరావు బండి ఆపి సుబ్బారావు బండి దగ్గరకి వెళ్ళాడు. వెంకటరావుని చూసి సుబ్బారావు బావురు మన్నాడు.

"వెంకటరావు అంతా అయి

వ్యంగ్యంగా పలికాడు సారథి. నభ్యతకు విధుద్ధంగావున్న ఆతని మాటలకు సురేష్ కు చిరాకు కలిగింది.

మౌనంగా ఇంటిముఖం ఎట్టారు శాంతి, సురేష్. "ఎమండీ. మీకో కొన్ని సంగతులు చెప్పాలండీ" బెదురుగా అంది శాంతి. శాంతి మాటలు విన్న సురేష్ చిచ్చుగా నవ్వాడు, ఏముంటాయి నీ మాటలు? నన్ను అ ప్రమానం పొగడటమేగా నీ ఎని వీదిలో మాట్లాడి చాలా అనిపిపోయావులే కానీ ఇప్పుడింకేమీ మాటలువద్దు ప్రొద్దుటినుంచీ తీరికలేచి పనితో, మధ్యాహ్నం పాత్రతో బాగా నలిగిపోయావు దార్లింగ్. ఏది ఏమైనా మన వెళ్ళి రోజు ప్రకారంగా, హాయిగా గడిచిందికదా అన్నాడు సురేష్.

విధి తలుపు దబదబ బాదిన ఉప్పుడయింది. శాంతి గబగబా వచ్చి తలుపు తెరచింది. ఎదురుగా నెలబడిన వ్యక్తిని చూచి నిర్ఘాంతపోయింది. నారదీ! సువ్వా! కీరసంగా పలికింది. సారథి ప్రవలకువచ్చి కర్నీతో దదాగా కాదుమీద కాదు నేనునువి కూర్చున్నాడు

"శాంతీ! మీ శ్రీవారు ఇంకా నిద్రలేవలేదా? ఎదోవైపు తిరగేస్తూ ప్రశ్నించాడు.

ఎం ఎందునా! అయినతో ఏకెంపని కావల్సి వచ్చింది? ఆయన నీ శేమన్నా వుద్యోగం ఇప్పించాలా? ఏ సహాయంకోరి వచ్చావు ఇదిగో సారథీ సుర్యాదగా గెల్చున్నాను నీను ఆయన అసీనరుకదా అని ఎదన్నా ఇద్యోగ ప్రయత్నంపై పచ్చివుంటే నీ కానహాయం ఎంతమూత్రం జరగదనీ, వచ్చిన

పోయింది. నీమాట విన్నాను కాదు ఒక్కగానొక్క కొడుకునీ చేతులారా చంపుకున్నాను. తిథిఅనీ, నక్షత్రమనీ, మంచిరోజునీ, ఆఖరికి వచ్చేటప్పుడు మంచి శకునమనీ మూఢనమ్మకాల్లో పడి నా బాబు మరణానికి కారణమయ్యాను." జట్టువీక్కుంటూ ఏడ్చాడు సుబ్బారావు.

సుబ్బారావుకి ఈ తెలివి ముంచే వుంటే ఎంత బావుంటుంది అనుకున్నాడు వెంకటరావు. పుత్ర శోకంతో వున్న సుబ్బారావు భార్యని చూసి జాలిపడ్డాడు. రామచంద్రం శవాన్ని చూసి "సుబ్బారావు మూఢనమ్మకాలకి ఏమీ తెలియని పసివాడు చనిపోయాడుకదా" అనుకుని బాధపడ్డాడు వెంకటరావు మనసులో.

దారినే తిరగి వెళ్ళవచ్చనీ చెప్తున్నాను" చిరాకు కనపర్చింది శాంతి.

"అదేమిటిశాంతి, అల్లా కనుమరుగుంటావు! అతిథి మర్యాద లేకపోతేమననే వచ్చిన మనిషిని వెళ్ళమనే నీ ధీమా ఏమిటో చూస్తాను, ఉద్యోగం ఆకింది రాలేదు" పైలుమానేస్తూ అన్నాడు.

"అయితే ఎందుకువచ్చినట్లు! ఆయన మర్యాదకు రమ్మని అహ్యోనించగానే. మర్నాడు తెల్లవారకుండానే కొంపలు తగులపడిపోతున్నట్లు వచ్చి వారిలో నీ ఉద్యోగమేమిటి? కొంతం కఠినంగానే ప్రశ్నించింది.

"అహ్యోహ్య అంటూ విన్నలాగా నవ్వాడు సారథి. ఈమాత్రం అర్థం చేసుకోలేవు అన్నట్లుగావున్నాయి అతడూపుడు. 'నారాకు అంతగా బెడలిపోతున్నా వెండుకు పై గాదింకం వటిస్తున్నావు. ఓగాంభీర్య మంతా పులితోలుకప్పుకున్న మేకలాంటివని నాకు తెలియదా హేళనగా ఒ తివలుకుతూ అన్నాడు." "అనాడు సువ్వు చేసినతప్పు ఎడగిచ్చి విన్ను కాకెయ్యడానికి సిద్ధపడతాంది తెలునా?"

ఆమాట విన్న శాంతిగుండె ఒక్కజేతం అగ్ని వెంటన వేగంగా కొట్టుకోసాగింది, అంటే... ఎం చేయాలని వచ్చావు? మూటిగా ప్రశ్నించింది

ఎం చెయ్యాలనా? పెద్ద పెట్టున నవ్వాడు. "మన నుదయం పీటర్ చెప్పల్లో వీనలనిండుగా విని పిడ్డమనివచ్చాను సువ్వురాసిన ప్రయోజితలలమ మీ శ్రీవారికి అంకితమిచ్చామని వచ్చాను" వికలంగా మాట్లాడాడు

మూర్ఖుడా! ఇంతకు తెలింపవన్నమాట అండ్లి ఎల్ల నీకు ఒరిగేదీమీలేదు నీ అల్పదీక్ష నుదయ

పెట్టుకొని అయనిచేతిచివాట్లు తిలకుండా మర్యాదగా వచ్చినదారినే వెళ్ళు' కళ్ళల్లో విప్పుతుకురిసిందింది.

కాంతి: విదిపిచ్చిభ్రములు పెట్టుకోకు. ఈ విషయం సీభర్తకు తెలిసిన ముషణం నీ బ్రతు కేమవుతుందో ఆలోచించు నీభరేదో విన్నునై తిన పెట్టుకుంటారనీ, నన్ను నిందిస్తూనే బ్రాంతిని వదులు. మూపుడై న సీభర్త..."

"సారథీ, ఆగు అంతటితో అయనను గురించి మాట్లాడే అధికారం నీకులేదు. వారికారిగోటికి కూడా వమానంకాదు సువ్య, వారి మనస్సుదాలా వ్యవమమునది. కల్పవృక్షం, కు యు క్షు లు ఏ లాం టి వారితే చె యై తా యి ఎండంటి బ్రతు కు లో వి వ్సు లు పొ య్యూ ల ని వచ్చిన విన్ను మచ్చింది. అవరిసారనకుంటే అది

నీ భ్రమ. పాలవంటి ఆయన మనస్సులో వివ దించువు కలవకు. నా భర్తంటే ఎవరనుకున్నావు సువ్యూహించినంత నీచుడుకాదు, నా భర్త. కాగ్ర త్తగా మాట్లాడు."

"కాంతి: పెద్ద దై లాగ్నే కొద్దున్నావే..." ఇకి రిందాడు సారథి.

అనహ్యంగా ముఖం తివ్వకుంది కాంతి. "సారథీ: అఖరిసారిగా చెప్పాను. మర్యాదగా వెళ్ళిపో. ఆయన నిద్ర లేచే లోవుగా వెళ్ళిపో ఇక్కడనుంది. ఇంక ఎవ్వరూ నా కంటికి కనిపించను."

"ఓహో, వెళ్ళాలా; అంత తొందరగా వెళ్ళ దానికే వద్దాననుకున్నావా; ఈ విషయం తేర్చి మరీ వెళ్ళాను. నీన్ను ఇప్పటికీ ప్రేమిస్తూనే

వున్నాను. అనాడు నీ అమాయకత్వం నన్నాకర్పించింది. ఈనాడు నీ ఈ గడుసుతనమే నన్నాకర్పిస్తోంది."

"కవ కివా" అంటూ రెండుచేతులతో చెవులు మూసుకుంది కాంతి. "దుర్మార్గుడా; ఇప్పటివరకూ విన్ను మనిషిగా మచ్చిస్తూ, సీతోమాట్లాడటం నాదే తప్ప. నీ నీ ఒక ఇల్లాలిది గురించి ఇల్లా మాట్లాడిపోవీకీ నీకు నోరెలా వచ్చింది; సిగలేమూ ఏం. నేనానాడు బ్రతిమాలినప్పుడు ఈ ప్రేమ ఏ మూల దాక్కుంది; అజ్ఞానంలో, తెలిసీ తెలియని పయస్సులో చేసిన తప్ప అది. సువ్య దుర్మార్గుడే వని తెలిసికూడా నీతో వెళ్ళికి సిద్ధపడ్డాను. తెండుక చేసిన తప్పకు తెలిసి దిద్దుకుందామనుకున్నాను. కానీ అనాడే మన్నావు; ఇల్లా ప్రేమించడం ఎన్నో సారథి అడగలేదూ; ఇంకా ఎన్నెన్ని మాటలు వినిరావు; సువ్యవలు నన్ను ప్రేమించావా నిజంగా మా నాన్నగారికి నే నొక్కడాన్నే కూతురువి అస్త్రీ కోసం ఆకవడే నాటకమాడావు. సువ్యంటే నాకు వరమ అనహ్యం తెలిసిందా;" పక్క వటవట కొడుకుకూ అవేకంతో ఊగిపోయింది కాంతి.

లోపలనుంది సురేష్ తి య్య గా ఏ రి దా డు,

"కాంతి: మై స్టీట్ హార్ట్: నేర ఆర్యుడా ర్లింగో"

"అఖరిసారిగా హెచ్చరిస్తున్నాను. మర్యాదగా వెళ్ళిపో ఇక్కడనుంది" నెమ్మదిగా వలికి, గిరు క్కున వెనక్కి తిరిగింది. బద్దకంగా అవరిస్తూ ప్రక్కమీదనుంది లేదాడు సురేష్. "ఏం కాంతి: ముఖం అల్లావాడీపోయిం దేమిటి: ఒంటోవాగండ లేదా: వీరసంగా వున్నావు, చెప్తే వివకండా. విన్నవంకా క్షణం తీరుపాటు లేకుండా క్రమ వద్దావు" అస్సాయాన్ని కరివిస్తూ దగ్గరగా వచ్చాడు సురేష్.

అప్రయత్నంగా కాంతి కళ్ళలో నీళ్ళువిందాయి. ఇటువంటి ప్రేమమూర్తిని ఇంకతాను పోగొట్టు కుంటుంది. అది తన దురదృష్టం. ఇంక ఆస్పా యాన్ని కరివించే వ్యక్తి మరోవిమిషంలో తన ఉనికినే అనహ్యంతుకుంటారేమో... ఆ భావనే విలువెల్లా వణికిపోయింది కాంతి.

భార్యముఖంలో భావాలు తదవదానికి ప్రయ త్నిందాడు సురేష్.

బ్రష్ అందిస్తూ మెల్లగా వలికింది. "సారథి వచ్చాడు. వరండాలో కూర్చున్నాడు."

"ఓ అల్లాగా, అయితే సువ్య ఆతవితో మాట్లా డుతువుగుడు. తొందరగా ముఖం కడుక్కుని వస్తాను." చెప్పలేనుకుని డాకరుమలోకి నడిచాడు సురేష్.

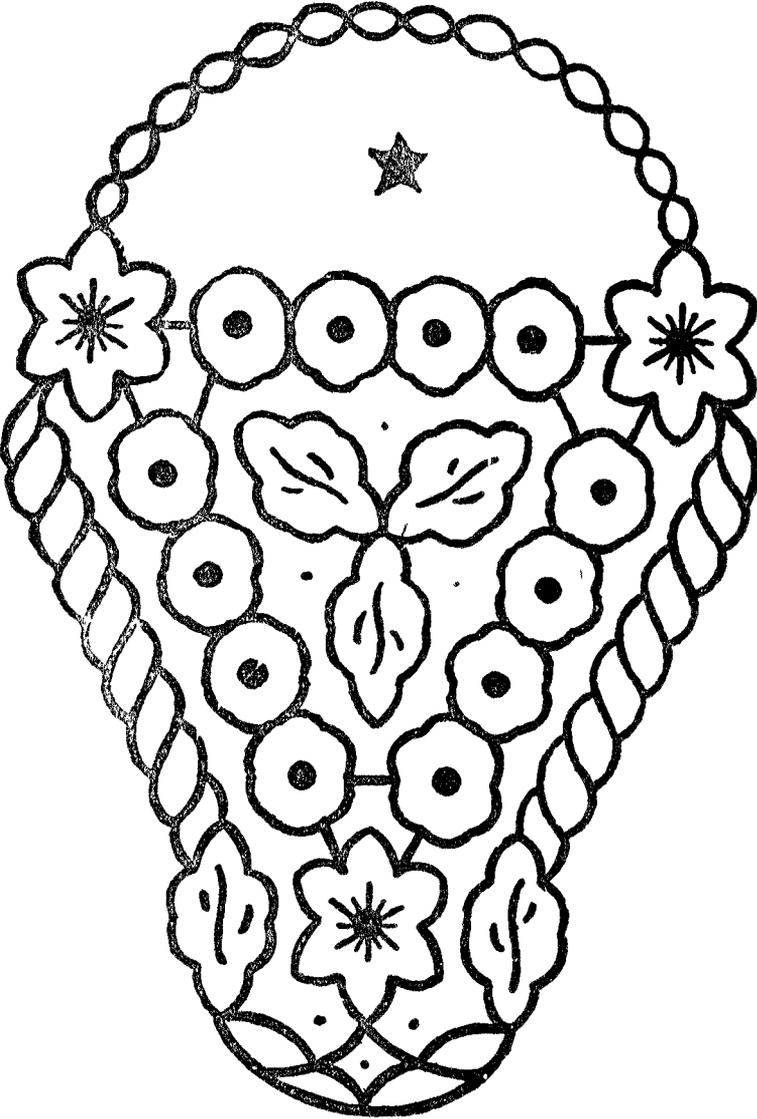
ముఖం తుడుచుకుంటూ గదిలోకి ప్రవేశించాడు సురేష్. కాంతి దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ, చెక్కించెయ్యి చేద్దుకుని మంతంబివర కూర్చుంది. అమావాస్య నాటి ఆకాశంలాగా కళానిహాసంగావుంది అమె వదనం.

"కాంతి: కానీ తెస్తావుగదూ?" అంటూ వరాం డాలోకి వెళ్ళిపోయాడు సురేష్. కానీకవ్యులతో వరాండాలో పాదం నెట్టింది కాంతి.

"కాంతి: అల్లా కెప్పీలోకూర్చో" నీరియనగా అన్నాడు సురేష్, వీరసంగా, విస్మయవంగా కుప్పీలో

సంక్రాంతి ముగు

"వూలబుట్ట"

కూరిందింది కాంతి.

"కాంతి: సారథిగారు చెప్పేది ఎంత వరకు వింజి: న్యాయవాది దోషిని వింటెట్టి ప్రశ్నలు వ్రలుగావుంది:

"నిమిటది: వగిరిపోతున్న గుండెను దిక్కు బట్టుకుంటూ అడిగింది.

"అదే కాంతి: నివేళికానిముందు మనిద్దరి పరిశయం మనదరం పెళ్ళి చేసుకుందామనకోవడం..." మాటలు అందిచ్చాడు సారథి.

గుండెలో గునవం దిగండినట్లయింది కాంతికి. గుండెలో ఏదో బరువు, బాధ మంటా అలలు అలలుగా ఎగిరి పడుతున్నాయి. చెప్పేస్తో హోరు బయలుదేరింది తలవంచుకుని కిలా ప్రతిమలా వుండిపోయింది.

"చెప్పు కాంతి. ఇండులో నిజమేమిటో. నేను తెలుసుకోవాలి." లానగా భార్యను అడిగాడు సురేష్. తర్త లాలసకు అంత వరకూ అణచిన దుఃఖం ఒక్కసారి పైకి తిరిగింది.

"నిజమేనండీ" అంటూ రెండు చేతులతో ముఖాన్ని కప్పుకుని విలపించసాగింది

"అయితే...అయితే ఈ పెళ్ళి పెద్దల బలవంతంమీద జరిగిందా కాంతి: ఏ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా, ఏ మరపును తప్పకుండా ఈ మనువాదా కాంతి:" వికల మనఃకుడై అడిగాడు సురేష్

తర్త ముఖంలోని బాధా వీధికలు చూడగానే, కాంతి హృదయం విలవిలా తన్నుకుంది. "లేదండీ. లేదు. మన వివాహానికి మా తల్లితండ్రుల బలవంతమేమీలేదు. నేను మరచుకొంటూ ఇవ్వడే పెళ్ళి చేసుకున్నాను. నన్ను నమ్మండి." బోరుమరి విలపిస్తూ సురేష్ పాదాలమీద వాలిపోయింది కాంతి.

"కానీ అది ప్రేమకాదు చదువులో వుండే నహజమీర ఆకరణ తెలిసీ, తెలియని చదువులో, ఎదిగి ఎదిగి మనస్సులో ఆ ఆకరణకు లొంగి పొయ్యాను. కానీ మా ప్రేమం మౌనం ఎన్నడూ బాధలు మీరలేదు. మీరు నన్ను నమ్మినానరే, నమ్మకపోయినానరే జరిగిన నిజం ఇది మా ప్రేమ విషయం నాన్నగారికి చెప్పేసాను. మా నాన్నగారు సారథిని విలిది మాట్లాడారు మమ్మల్నిద్దరినీ ఆశీర్వదిస్తామన్నాడు. కానీ ఒక్కటే వదలుకుంది - 'నువ్వూ మా అమ్మాయిని హృదయపూర్వకంగా ప్రేమిస్తే, పెళ్ళి చేసుకోవడానికి మా అభ్యంతరం ఎమిలేదు. కానీ మా వద్దనుంచి పైసా కట్టుం కానీ, అల్లుడి అందనలా కానీ ఆశించకూడదు.' నిజంగా అతనికి కావలసినది నేను కాదు మా నాన్నగారి దణ్ణు మీదా ఆస్తిమీదా వ్యామోహం. అది దక్కవం తెలిసిన మరుక్షణం, నన్ను విందింది తల్లగా తప్పకున్నాడు. జరిగిన విషయం ఇది' వెక్కిళ్ళుమధ్య నుంచి ఒక్కొక్కమాటే బయటపెట్టింది. ఆ మాటలన్నీ దీర్ఘంగా విన్నాడు సురేష్. కొంతవేపటి వరకూ ఒళ్ళివ్రుంకగా వుండిపోయాడు. కానీ అతనికి ఆగ్రహం జరిగినట్లు అరుణవదనం దాల్చిన అతని వదనమే స్పష్టం చేస్తోంది నిక్కణ్ణాన్ని చీచుతూ కాంతంగా మాట్లాడాడు సురేష్. సారథిగారు, తెలియక నవలల పొరపాటు జరిగింది. తెలిసిన తరువాత ఆ తప్పును దిద్దుకోవడం మానవుల దర్శం.

అప్పుడే

యం. ఉమాకాంత్

అంతలులేని ఆశానిరాశల మధ్య
 ఆనంద, విమాదాల మధ్య
 ఆవేషన, ఆరాటాల మధ్య
 అడక త్రైరలో పోక చెక్కలాలలుగుతూ
 అగమ్యువు అంధకారపు బాటల్లో
 అంధునిలా సాగుతూ
 అభాగ్యునిలా ఆక్రోశిస్తూ
 అనామకునిలా అంతరంగంలో
 భావిస్తూ
 అయోమయంలో అల్లలాడిపోతూ
 అవినీతికి దాసోహమంటూ
 అన్యాయానికి తలవంచుతున్న
 అమాయక సోదరుడా!

ఆక్రోశించకు!
 ఆరాటపడకు!
 ఆవేళ పడకు!
 ఆగు ఆగి ఆత్మవిమర్శ చేసుకో!
 అచంచల ధైర్యంతో
 అకలంక స్థైర్యంతో
 అకుంతిత దీక్షాదృఢవంకలాలతో
 అశుకుల గతుకుల బాటనుండి
 నీ బ్రతుకుని మళ్ళించు!
 అడుగు ముందుకువేసి
 అభ్యుదయంలోకి
 అత్యుత్సాహంతో పయనించు!
 అప్పుడే నీవు అమందానందాన్ని
 అందుకుంటావు!
 అప్పుడే నీవానంద గీతికల
 నాలపిస్తావు!
 ★

కనుక మీరు మరచుకొంటూ అంగీకరిస్తే, కాంతి, మీకూ వివాహం జరిపించి, ప్రణయూన్ని పరిణయంగా మార్చడానికి నా అభ్యంతరం ఎమిలేదు కాంతి సుఖసందకంకంటే నేనుకోరేదేముంది కాంతి మమ్మల్ని ఎంతగా ప్రేమించింది. మీ రెంకగా ఆమెనూ ప్రేమించిందీ ఇండాకటి నుంచీ నొక్కి చెప్పాడకండి - ఎమంటాడు మరి?

ఆ మాటలకు ప్రక్కలో బాంబు ప్రేలింట్లు అదిరి పడాడు సారథి మరీషి కిలువెల్లా కంపించి పోయాడు. నోడ మాటాలేదు.

"ఏమండీ!" తెప్పన కేకవేసి తూలిపోయింది కాంతి. "మిరెలా ఈ మాటలంటున్నాడి: ఇంతేలా మీరు నన్ను అర్థం చేసుకన్నాడి: దివకి ఇదా మీ నిర్ణయం: కాళికిట్లన రేట్లో పూయి వ్యక్తికి తన భార్యను అప్పగించడం రోకంలో ఎక్కడయినా వుందా: మీ మంచితనానికి హద్దులు లేకుండా ఇల్లా చేసినా, కా మరపు తెలుసుకోవల్సిన పని లేదా మీకూ నచ్చింక నీడంగా మీరెల్లా ఊహిస్తున్నారూ: మీ ప్రేమా, మీ కరుణా మీ మమకా ఎక్కడను పొయ్యాము కౌనండీ తప్పచేరాను. ఆ తప్పును కన్నపెట్టి మీ జీవితంలోకి ప్రవేశించాను. అందుకి క్షమించండి. కాదనను. కారు, ఏమండీ ఆ కేక ఇంత నిర్దాక్షిణ్యంగా విడిచిప వద్దండీ నేను భరించలేను. జీవితంలో ఆదానికి ఒక్కసారే పెళ్ళి జరుగుతుంది, మీరే కాదన్నవాడు నేను మరెవరికీ చెందదు. ఇది నిజం మీరెవరన్న నాడు, నాకు ఇంక బ్రహ్మచర్యం ఈ దువ్వార్లుడి మాటలు నమ్మి, నన్ను అన్యాయం చెయ్యకండి. మీరు ఇష్టంలేకపోతే, మీ జీవితంలోంచి తప్పకుంటాను, అంతేకానీ మరింకో ఆలోచన నా నున

స్సులోలేదు" నీటిలోంచి బయటబడ్డ చేపవల్లాగా విలవిలా తన్నుకుంటోంది.

"ఏం మిర్చి: ఉకకవు వంకవు:" సారథి కన్నుల్లోకి గుచ్చుచూస్తూ అడిగాడు సురేష్.

"ఏమయ్యాను ఏమునుకుంటున్నావు నేనంటే: వంకవురం కాపురంచేసిన నీ భార్యను నాకు కట్ట పెట్టాలని చూస్తున్నావా: నేను కాంతిని ఎంత మౌనం పెళ్ళి చేసుకోను" అందింతంగా, మొండిగా తెగేసిచెప్పాడు సారథి ఆ మాటలు వినగానే నవగవిచ్చిన పామల్లే బునకొట్టాడు. తోక త్రొక్కిన నాగల్లే ఉవ్వెత్తున లేచాడు సురేష్.

"యూ నుడిదీ ఏమిటి నీ ఉద్దేశం: ఏభార్యను ప్రేమించనంటూ, ప్రేమలేఖల పైకాలో, ఇంత పెంపరాల్లే పరగె త్తుకొచ్చిన కారణమేమిటి: అదే ఏల్లల మనస్సులతో, జీవితాలతో ఆటలాడె బయ్యాన్ నెవ్వూ ఎంత సాహసం నీకు కాళికిట్లన తర్తతోనే దైర్ఘ్యంగా భార్యమీద చెప్పగలిగిన మచ్చవలు మానవత్వమున్న మనిషివేలా, నేను విద్రోహితున్నా ననుకుని కాంతిని బెదిరించి చూశావు. కాంతిని భోకముయిల్ చెయ్యాలనీ ఇల్లా అడుగుపెట్టావు. నీ ప్రతి మాటనూ శ్రద్ధగా అలకించాను. కాంతి విన్నంతగా ద్వేషిస్తోందో నువ్వంటే ఎంత అనన్యాయం కూడా గ్రహించాను. అమాయకు రాలె నే ఆకసిల్ల కాళ్ళమీదపడి ప్రారేయపడి నన్నుకు నువ్వెలా ప్రేమించడం ఎన్నోసారి అని అడుగుతావురా రామ్మెల్. అదేప్రశ్న విన్నుఅడుగు తుక్కాను. నువ్వెలా ఎంతమంది ఆదనిల్లల జీవితాలతో ఆటలాడావు: ఎంతమంది బ్రతుకులు మళ్ళిపాలా చేశావు: నువ్వూ..నువ్వవలు నిజంగా కాంతిని ప్రేమించిన మనిషివయితే కాంతి నీభావ్ని.

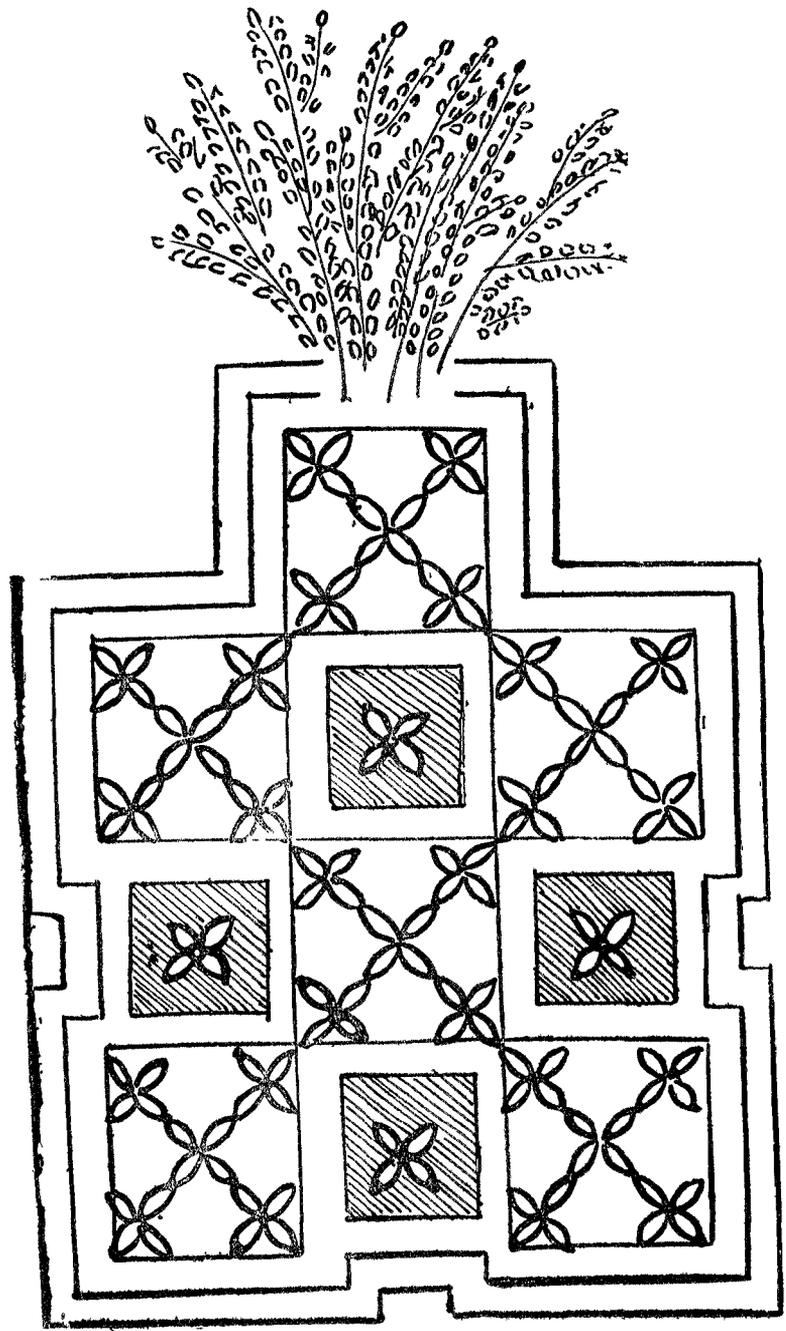
క్షీమార్చి కోరుతావు అంటే కానీ, ఇల్లా వండండి
 బ్రతుకును వగిరిల్లి పాడుచెయ్యాలని కవివంశబ్రతువు.
 నాకు అగ్రహమొచ్చి, కాంతిని కాండన్ని తెలియ
 పురా కాంతిజీవితం సర్వనాశనంచేసేది నువ్వుకాదు
 ఇదేనా ప్రేమంటే : ప్రేమించిన వ్యక్తికోసం
 సువ్యిచ్చే ప్రతిఫలం ఇదన్నమాట ధూర్జడా
 ప్రేమంటే అర్థం తెలుసురా నీకు; అజ్ఞానంలో
 తెలిసీ, తెలియని పయస్సులో అమాయకంగా చేసిన
 పొరపాటు అది. దిన్నతనంలో చొరికిన ఈ పొర
 పాటు, ఆమె జీవితాన్నే సర్వనాశనం చెయ్యడానికి

వీలేదు; పొరపాటు చెయ్యడం మానవ సమాజం.
 గోరంతను, కొండంతలాగా ఊహించుకుని, అను
 మానంలో, ఆవేదనతో జీవితాన్ని దుర్బలం చేసు
 కునేంత బలహీనుడిని కాదు మిష్టర్ సారథీ!
 జాగ్రత్తగా విసు నెను చెప్పేది కాంతి నా ఇల్లాలు
 సువ్యేకాదు, నీ తల్లి జేబెమ్మకూడా కాంతిని నా
 నుండి వేరు చెయ్యలేదు. నువ్వెచ్చి కల్లబొల్లి
 మాటలు చెప్పినా నా మనస్సు మారదు నా కాంతి
 ఏమిదో నాకు బాగా తెలుసు కాంతి నా జీవితంలో
 ప్రవేశించిన మరుక్షణంనుండి వన్నెంత గాతంగా

ప్రేమించింది, నా కోసం ఎంత అరాటపడేదీ,
 భర్తగా వన్నెలా ఆదరిస్తుంది నా హృదయానికి
 బాగా తెలుసు భార్యను సమ్యలేమి హీనస్థితిలో కి
 దిగజారలేదు నెను నువ్వనలు ఏమి ఆశించి
 వచ్చావు; కాంతిని బ్లాక్ మెయిల్ చెయ్యాలని
 వచ్చావా; లేక కక్షకట్టి కాంతి సభాస్థి మూడ
 లేక ఆమె నిండు జీవితాన్ని నుడులు తిరిగే నది
 లోకి తొయ్యాలనుకుని వచ్చావా; జాగ్రత్తగా
 వుండు దుర్మార్గుడా; నీ ఆటలు ఇక్కడ సాగవు.
 ఇంక ఎప్పుడూ ఈ ఇంటి గడవ తొక్కకు
 నా మాట మీరి వచ్చావో, నీ అంతు తేలుస్తాను.
 జాగ్రత్త దర్శిక్రిడర్. యూజిఎస్ ఫెలో, గె:వుల్
 బివే' సురేష్ కళ్యాణుంటి అగ్నిశ్యాంలలు ప్రజ్ఞ
 లిస్తున్నాయి.

నం (కాం) వి ము గు

— సుహాసిని - రాజమండ్రి.

కాంతి విస్మయానంగా, విభ్రమంగా మోసంగా
 నిలబడి చూడ సాగింది.

పొరపొటయింది. మప్పించండి వస్తూవెంక
 వీని వినిపించకుండా గుణుక్కుంటూ కాలం బతుకుకు
 వేసాడు సారథి.

"ఏయి మిస్టర్, ఒక్కనిమిషం ఆగు, నీ
 చేతిలోవున్న ఆస్త్రాలు నీ తెప్పకూ ఉపయోగించడు,
 దానివల్ల నీకులాభించేదేమిలేదు మర్యాదగా నాన్ని
 ఇక్కడ వదలేనవెళ్ళు" కోపంగా హఠాంకరించాడు
 సురేష్

"చీ, చీ: ఏం మనిషిని? తవటవాణమ్మ. బుద్ధి
 గడ్డితిని వచ్చాను." చేతిలో స్త్రాలు నెలకేసేకొట్టి,
 సణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఆస్త్రాలు అగ్నివుల గీసి అంటించి, ఆకాగితా
 ల్పి పూర్తిగా తగలబెట్టాడు సురేష్.

భర్త తీవ్రస్వరానికి, అస్తమిస్తున్న సూర్య
 దింబంలాంటి అతని ఆకారాన్ని చూచి గణగణా
 వణికిపోయింది కాంతి కాంతిమనస్సులో వేదనను
 అర్థంచేసుకుని వక్కుననవ్వారు సురేష్

చేతులుదాస్తూ మందస్వరాన, అతిమధురంగా
 విలిచాడు. "కాంతి ఇల్లారా, సిద్ధిదానా, బెంగ
 దేనికీ"కాంత బెదురుగా ఒక్కొక్క అడుగువేస్తూ,
 భర్తచేతుల్ వారిపోయింది, భర్తగుండెలో తల
 దాల్చుకుని, వెక్కివెక్కి ఏడ్చుసాగింది.

కాంతి ముంగురులు మృదువుగా సవరిస్తూ
 అన్నాడు సురేష్. "ఎందుకా కన్నీళ్ళు కాంతి?
 ఏమవునేను అపార్థంచేసుకోలేదు, అనుమానించ
 లేదు. నాకంతలో ప్రాణంవుండగా నాకాంతి నాకు
 దూరంకాదు. మనల్ని మృత్యువుతప్ప మరేకే క్రి
 ఏడదియ్యలేదు, ఇది నమ్ము కాంతి కాంతిలేని జీవి
 తం నాకు అక్కరలేదు. కాంతిని దూరంచేసుకుని
 అకాంతిలో నేను బ్రతకలేను. చేతులారా కాంతిని
 కాలదన్నే బుద్ధిహీనడను కానునేను. విన్ను వదలు
 కుని, మనోవ్యధతో స్వర్గంలాంటి జీవితాన్ని సర
 కంగా మార్చుకోలేను. నా తోడూనినా సువ్యేగా
 కాంతి: జీవితమంతా మనిషిదరం ఇట్లాగే కలసి
 మెలసి ఒకరికంటలు అశేలు మరొకరు పండుకుంటూ
 కమ్మిలిబ్రతుకులు గడపాలి"

భర్త మృదువాత్మ్యాలకు పరవశించిపోతూ, భర్త
 కౌగిట్లో గువ్వనీట్టలా ఒదిగిపోయింది కాంతి

